

Klassiska noveller Nr 8

S. A. Duse:

**Hans
övertaskning**

Klassiska noveller 8.

S. A. Duse – Hans överraskning.

Återutgivning av text från 1925

av S. A. Duse

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-513-9

Copyright © 2019 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksforlaget.se

Förord

Den rike godsägaren blir hänryckt när han besöker Stockholm och ser en vacker dansös under en föreställning.

Trots att han är gift bjuder han ut henne på middag.

Men det dröjer inte länge innan han får sitt livs överraskning.

I början av 1900-talet var noveller och följetonger en viktig del av innehållet i svenska dagstidningar.

I den nya serien "Klassiska noveller" kan du läsa många av de här historiskt viktiga berättelserna.

En av de flitigaste svenska författarna under 1910- och 1920-talen var yrkesmilitären Samuel August Duse (1873–1933).

Han skrev 100-tals tidningstexter om bland annat krig, nyhetsändelser och romantik. Men han var framför allt känd för sina deckare om mästardetektiven Leo Carring.

Den här texten publicerades ursprungligen i "Vy och revy Göteborgs morgonposts veckobilaga" i december år 1925 med titeln "Hans överraskning".

S. A. Duse: Hans överraskning

Den här texten publicerades ursprungligen i "Vy och revy Göteborgs morgonposts veckobilaga" i december år 1925 med titeln "Hans överraskning". Författare till texten är S. A. Duse (1873–1933).

Den rike godsägaren Brims var hänryckt. En så förtjusande varelse som denna dansös hade han aldrig förr sett. Vilket vackert ansikte — bara de blixtrande mörkblå ögonen kunde göra en till hennes slav —, vilken bedårande mun, som lockade till kyssar. Och den charmanta figuren, ungdomligt fyllig och på samma gång smärt och slank var något enastående. I varje hennes rörelse var en beundransvärd grace, en smidighet och mjukhet, som han aldrig förr skådat hos någon kvinna.

Ju längre han satt där, dess mera betagen blev han. En obetvinglig längtan att bli närmare bekant med den vackra dansösen fick makt med honom. Han måste träffa henne och det redan i kväll, träffa henne på tu man hand vid en liten supé, och sedan — — — Han visste att han trots sina sextio år var vad kvinnorna kalla en ovanligt stilig karl utan ett grått hårstrå (det fanns ju medel mot sådant), och att han alltid haft framgång hos det täcka könet.

När han under mellanakten gick ut för att låta en vaktmästare lämna sitt kort till den sköna Tilly de Lon, kom för ett ögonblick för honom reflexionen, om det han stod i begrepp att göra inte var dåraktigt. Denna dansös var naturligtvis omsvärmad av unga beundrare och skulle knappast ta emot en inbjudning av en främmande herre, som var över medelåldern. Och så skulle det ju kunna bli prat, om man såg honom i den kända dansösens sällskap. Men skvallret skulle ju knappast kunna tränga ända fram till hans hustru, som tillbringade sin mesta tid på deras gods. Och någon annan att ta hänsyn till hade han inte. Sonen Edmund befann sig väl för närvarande i en annan världsdel. Halsstarrig som han var, hade han ju lämnat Sverige, när fadern förbjöd honom att gifta sig med något slags variéartist, som naturligtvis bara ville komma över förmögenheten.

Vaktmästaren såg förvånad på herr Brims då han tog emot kortet.

— Fröken de Lon tar aldrig emot bjudningar av herrar, sade han. Hittills har hon sagt nej till alla.

— Någon gång skall hon väl göra ett undantag, sade godsägaren förhoppningsfullt. Lämna ni bara fram mitt kort. Ni kan visa henne var jag sitter på första bänken längst till vänster.

Efter föreställningens slut närmade sig vaktmästaren och viskade i hans öra:

— Fröken de Lon hälsar och ber herrn möta henne utanför sceningången.

Med en vänlig nick stack hr Brims en femma i vaktmästarens hand.

Utanför sceningången hängav sig den galante godsägaren åt de angenämaste drömmier. En härlig afton skulle han få på tu man hand med den bedårande dansösen. Att hon sagt nej till alla andra

och gjort undantag för honom berodde naturligtvis bara på att hans utseende slagit an på henne. Ja, ännu var Torkel Brims inte för gammal att lägga nya erövringar till dem han redan gjort. Hans funderingar avbrötos av den efterlängtrade unga damens ankomst. Efter några ord om hur lycklig hon gjorde honom, bjöd han henne att stiga upp i en elegant bil.

— Det var mycket vänligt av er att bjuda mig på supé, sade hon leende. Men jag måste först hem ett tag. Har ni något emot det?

— Naturligtvis inte, om jag får följa med, sade Brims med en menande blick. Han skulle ha följt henne hur långt som helst. Utom scenen var hon ju om möjligt ännu mer förtjusande än i rampljuset.

Under bilfärden sökte han närma sig henne på ett sätt, som inte skulle skrämma henne. Han fattade hennes hand och började med en försäkran, att hon i hans sällskap kunde känna sig fullkomligt trygg och lugn. Till svar log hon bara. Och det leendet kunde han inte bli riktigt klok på. Men han gick ut i från att det skulle vara inbjudande. Och därför höll han hennes hand i sin och talade heta ord om kärlek och om den glödande passion, för vilken han vid första ögonkastet blev offer.

Till svar gav honom den bedårande Tilly en blick, som han i det skumma skenet från gatlyktorna tydde som skälmaktig och uppmuntrande. Och hänförd och berusad fortsatte han att utveckla en vältalighet, som förvånade honom själv.

— Menar ni verkligen vad ni säger? inföll den unga damen, då han gjorde ett ögonblicks uppehåll. Ni känner mig ju inte.

— Det är nog att se er! utbrast han passionerat. Och har man lyckan att komma i er närhet som jag, måste man älska er. Man kan inte undgå sitt öde. Jag har åtminstone inte kunnat det. Jag är er slav.

Nu stannade bilen, och chauffören öppnade dörren.

— Här bor jag, sade Tilly de Lon. Ni ser att det är vid en ganska obetydlig gata. Men jag är ju bara i Stockholm några månader, så det betyder så litet.

Den galante Brims hoppade ut för att hjälpa henne.

— Är det så att er ekonomiska situation hindrar er att bo på ett mera värdigt sätt, sade han, så skall den saken ordnas redan i morgon.

— Skulle godsägaren verkligen vilja —? sade hon tvivlande.

— Min nådiga, ni har bara att befalla. Allt vad som står i min makt skall jag göra för er lycka.

— Fraser, sade hon föraktligt. Ni är lik alla andra män.

Därmed skyndade hon in i porten. Men hennes nyblivne beskyddare släppte henne in. Han skyndade efter, och vid foten av trappan tog han hennes arm.

— Ni dröjer väl inte länge? frågade han ängsligt.

— Nej, bara ett ögonblick. Kanske ni har lust att se hur jag bor? Det är visserligen några trappor — —

— Alla världens trappor skulle inte kunna avhålla mig från det, försäkrade han.

— Att ni verkligen kunde bli så där betagen i mig vid första ögonkastet, sade den förtjusande dansösen med en min av tvivel, som i hans ögon gjorde henne ännu mer förtjusande. Sånt läser man bara i romanerna.

De hade kommit till hennes tamburdörr. På andra sidan i den lilla farstun stod en julgran, en liten gran, avsedd endast att stå på ett bord.

— Det var en tarvlig julgran! sade han med en axelryckning. Den kan inte bära många ljus.

— Det är inte bara julljusen, som sprida glädje, sade hon i det hon öppnade tamburdörren. Lyckan eller olyckan bär varje människa inom sig. Hur är det med er, herr godsägare, skulle ni kunna vara lycklig utan lyxen av strålande ljus och jublande fest en jul?

— Med er vore jag lycklig utan allt annat! bedyrade han.

Hon hade fört in honom i ett litet nätt möblerat, men mycket enkelt förmak. Med en gest bad hon honom slå sig ned.

— Jag skulle så gärna vilja tro på er, herr Brims, sade hon. Men jag kan det inte.

— Ingen man skulle kunna motstå er, det bedyrar jag.

— Ja, männen lära ju vara ganska lätt lockade. Men jag menar inte det. Tror ni, att jag skulle kunna göra en man lycklig som hans — hustru?

— Gudomliga varelse! utbrast den gamle syndaren. Är det nog att jag säger er, att — om jag själv inte vore gift — skulle min högsta önskan vara att göra er till min hustru!

Han menade inte ett ord av vad han sade. Men åtrån efter denna härliga unga kvinna behärskade honom till den grad, att vilka lögner som helst skulle kommit över hans läppar, om han därigenom kunnat nå sitt mål.

Den vackra dansösen såg strålande lyckligt ut.

— Det gläder mig, sade hon. Då kan ni väl heller inte anse att, om en man i er ställning gifte sig med mig, det vore nedsättande för honom.

— Naturligtvis inte, svarade han snabbt, fastän frågan föreföll litet egendomlig. Vilken man som helst borde vara stolt över det. Åtminstone skulle jag —

Nu öppnade hon dörren till nästa rum.

— Edmund! ropade hon. Kan du komma hit?

Ett ja hördes, och strax därpå syntes i dörröppningen en rullstol, med handkraft framförd av en krympling, som endast hade ena armen kvar. Vid hans åsyn ryckte godsägaren till, och det såg ut som om han ett ögonblick ville springa sin väg. Men, fångslad av den unga flickans röst, stannade han.

— Du har hört det Edmund! sade hon till krymplingen. Du har hört din egen far säga att han själv skulle vara stolt över att ha mig till hustru. Han har ångrat sig, Edmund!

— Far! utbrast krymplingen. Är det verkligen sant?

— Din far har följt mig hit bara för att få säga dig hur djupt han ångrar sig, och att hans högsta önskan är att allt skall bli gott och väl er emellan. Han har inte haft en aning om att du varit offer för en olyckshändelse.

Den stackars godsägaren hörde knappast hennes fråga. Från sin drömda Don Juans-himmel hade han störtat ned till en ohygglig verklighet. Han bara stirrade på denne krympling, vars ansikte var honom så bekant. Han försökte säga något, men han fick inte ett ord över sina läppar.

— Det var ju detta ni ville säga Edmund, herr Brims, återtog hon och såg honom i ögonen, så att han måste slå ned dem. Det var ju för att träffa er son ni i afton sökte upp mig? Är det icke så?

— Jo, svarade den tilltalade skamset, det var för att träffa dig, min käre gosse. Men vad i Guds namn har hänt?

— Vet du då inte det? Det stod ju i alla tidningar om gruvraset, som dödade så många. Jag var ingenjör där och råkade av en händelse vara med. Men jag dödades inte, fast mitt liv hängde på ett hår. Och att jag ännu lever är bara hennes verk, tillade han och sträckte sin

enda arm mot den unga kvinnan. Vi gifte oss ju, och efter den katastrofen arbetar hon under sitt artistnamn för oss båda. Jag kan ju inte förtjäna någonting.

Leende av lycka lade hon sin hand över hans mun.

— Tala inte om det, Edmund, sade hon. Det är ju bara för dig jag lever. Och jag hade aldrig tänkt närma mig någon av dina föräldrar. Men din far hade på något sätt fått nys om att jag var din hustru. Därför kom han till mig. Nu till julen ville han ha frid och glädje. Han öppnar sin famn för oss båda. Eller hur — svärfar?

Gubben Brims ryckte till vid detta ord. Men så föll hans blick på den stackars olycklige sonen, hans hjärta mjuknade upp, och med blygsel över sitt uppträdande denna kväll och sin hårdhet mot Edmund, tog han honom i famn i stället för den bedårande dansösen, som han förut längtat efter.

— Förlåt mig! viskade han. Nu skall vi fira jul tillsammans, mina kära barn!

S. A. Duse.

Fakta: Författaren S. A. Duse

Namn: Samuel August Duse.

Född: 2 augusti 1873, Stockholm.

Död: 9 februari 1933, Stockholm.

Föräldrar: kammarjunkare Carl Patrik Teodard Duse och Anna Matilda Forssberg.

Engelskspråkiga deckare är fyllda av just... privatdeckare, medan svenska nästan bara har poliser i huvudrollerna.

Men när den första svenska deckarvågen började år 1913 så var det en privatdetektiv i huvudrollen: Leo Carrington. Denne driver en kombinerad advokat- och detektivbyrå, är en mästare i förklädnad, ekonomiskt oberoende och är så bra på att lösa brott att polisen ofta låter honom ta hand om svårlösta brottsutredningar.

Detektiven Carrington skapades av en av svensk kulturs mest spännande personligheter, Samuel August Duse.

Han började sin karriär inom militären och var yrkesofficer inom Svea artilleriregemente.

Men det var som äventyrare han första gången skapade rubriker. Han deltog i den svenska Antarktisexpeditionen 1901-1904 som me-

teorolog och kartograf. Han tillbringade en mycket tuff vinter i Hop-pets vik i Sydpolshavet, en av de svåraste som några forskare upplevt. Han skrev ner sina upplevelser i boken "Bland pingviner och sälar" vilket gjorde honom berömd i hela landet.

Under de följande åren skrev han flera pjäser men gled sakta men säkert över till berättelser om äventyr och brott. Ofta skrev han under pseudonymen Sam Sellén.

År 1913 publicerades hans första Leo Carrington-deckare, "Stilett-käppen", som blev en stor succé. Inspirationen till Leo Carrington är hämtad från Sherlock Holmes, något som inte minst märks i slutet av böckerna då deckaren presenterar alla ledtrådar och pekar ut en mördare.

Framgången gjorde att "S. A. Duse" på egen hand skapade den första svenska deckarvågen. I snabb följd kom böckerna "Det nattliga äventyret" (1914), "Spader kung" (1915), "Doktor Smirnos dagbok" (1917), "De fyra klöveressen" (1918), "Cobra-mysteriet" (1919), "Antisemiten" (1921), "Nattens gåta" (1922), "Leo Carringtons dubbelgångare" (1923), "Hemligheten" (1924), "Fallet Dagmar" (1925), "Skuggan" (1926), "Pistolskottet" (1928) och "Zuleikas hämnd" (1929).

Böckerna gavs ut i upplaga efter upplaga och spreds över hela världen med översättningar till ett dussintal språk.

Trots att han led av svåra smärtor efter skador under vintern vid Sydpolen var Duse flitig skribent, föreläsare och aktiv i olika sällskap. Han var också en uppmärksammad målare och skulptör.

Den svenske deckarförfattaren avled i februari 1933 och ligger begravd på Norra Begravningsplatsen i Stockholm.

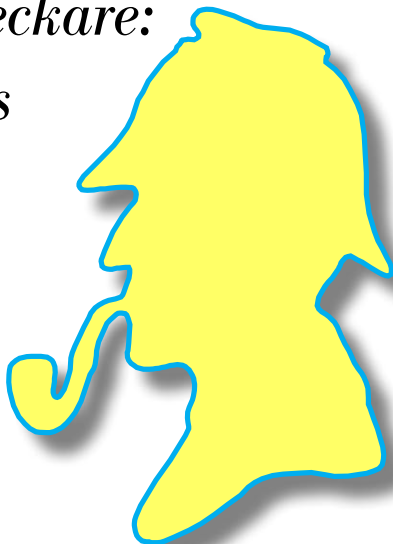

Samuel August Duse.

*Om du gillade den här e-boken
så kolla in våra deckare:*

- *Sherlock Holmes*
- *Filip Collin*
- *Leo Carring*
- *Asbjörn Krag*
- *Auguste Dupin*
- *Dick Donovan*

Mer info: www.klassiskadeckare.se